

naar en Gaard nedbrænder, er den Tanke straks fremme hos Indehaveren, om han ikke kan gøre en god Forretning ved at afhænde Jorden til Udstykning paa den Betingelse, at Brandforsikringssummen, der ellers skulde anvendes til Opførelse af ny Gaard, føres over paa Nybyggerhuse, saaledes at Jordens Pris derved relativt ned sættes med Brandforsikringssummens Størrelse minus det Fradrag af 5—10 pCt., som Forsikringsselskaberne forbeholder sig ved at udbetale Brandforsikringssummen til Parcelbygning i Stedet for samlet Bygning. Baade i Udstykningsforeninger og for Staten er det gentagne Gange sket, at nedbrændte Gaarde er købt paa den Maade, og Arealerne er derved erhvervet til en rimelig Pris. Det burde i hvert Fald være muligt at købe nedbrændte Gaarde, hvorved Brandforsikringssummen nyttebringes i Udstykningsøjemed til omkring Jordværdien eller en Ubetydelighed derover.

Naar jeg fraregner disse Køb fra den almindelige Indkøbsmængde, viser det sig, at de Jordkøb, der foregaar, trods alle Anstrengelser fra Jordlovudvalgets og Amtskommissionernes Side for at holde Jordprisen i Aye, gennemgaaende foregaar til alt for høje Priser, og at Kvaliteten i al Almindelighed efter Danmarks Landbrugsjord er for ringe. Jeg skal ikke nævne sikre Tal med Hensyn til, hvordan det ligger i Forhold til Jordværdien, fordi det første Aars Virksomhed paa dette Omraade nødvendigvis maa være af en noget usikker Art. Man maa prøve paa at finde frem til at faa en Kontrol med Jordens Beskaffenhed, saa Staten, der skal anbringe sine Midler, kan blive stillet saa sikkert som muligt; men i den Overgangstid, indtil nye Regler bliver indarbejdet, maa Administrationen tage hensynsfuldt paa de Oplysninger, der i saa Henseende fremkommer.

Vi har fra Jordlovsudvalgets Side gennem Amtskommissionerne søgt at faa Oplysning om Jorden, Kort med Boniterings-takst og en Erklæring fra Sogneraadet, hvori man anslaa, hvad den samlede Ejendom, hvorfra Parcellen fraskilles, er ansat til i Jordværdi. Naar man faar et Kort over den samlede Ejendom, hvorfra man angiver, at Parcellen er udstykket, og man paa den Maade kan skønne over, hvorvidt den frasolgte Jord er af den bedste eller ringeste eller middelgode i Forhold til den samlede Ejendoms Jordværdi og Tilliggende, kan man nogenlunde danne sig et ret sikkert Skøn over, hvad den jordværdierende Myndighed anslaa denne Parcells Jordværdi til. Det viser sig da, at Prisen i al Almindelig-

hed, de Undtagelser, jeg har berørt, fraregnede, ligger meget over den Ansættelse af Jordværdien, som de offentlige Myndigheder kommer til, og jeg er mellem dem, der mener, at denne Indkøbspris derfor er alt for høj.

Jeg tror, at den gennem Over-Skyldraadet ledede og kontrolerede Jordværdiansættelse, der foregaar rundt omkring af Danmarks Landbrugsjord, er tilnærmelsesvis rigtig. Der er ganske vist mange, der vil prøve paa at betvivle det, men jeg tror dog, at Over-Skyldraadet paa dette Omraade er inde paa det rigtige og tilnærmelsesvis har fundet den rigtige Værdi for Danmarks Landbrugsjord, som den, henset til Produktionsmulighederne og Afkastningsbetingelserne, er værd. Jeg tror ikke, der er nogen som helst Grund til at lade sig paavirke, fordi en enkelt kan købe et Stykke Jord og lægge det til sin Ejendom til en Pris, der ligger langt over det, som den almindelige Handelsværdi egentlig er. Jeg tror, at den rigtige Handelspris og Omsætningspris er den Pris, som en Bondegaards Jordtilliggende udgør af den samlede Købesum for det samlede Brug, naar det ansættes. Det er den virkelige Pris paa Jord i Danmark og ikke den tilfældige Pris, som en særlig Liebhaber, der kan købe en Tillægsparcel, giver, eller hvad den Borger, der har den gunstige Stilling, at Staten laaner ham usædvanlig mange Penge til en usædvanlig lille Rente, køber Jord for. Denne Køber er ikke den normale Køber.

Jeg underbygger denne min Paastand med at sige, at netop fordi Forholdene i Øjeblikket angaaende Driftsmidlernes Erhvervelse er, som de er, er saa godt som al privat Udstykning i Danmark standset. Jeg drister mig til at paastaa, at den Pris, der for Øjeblikket betales for Jord til Oprettelse af Statshusmandsbrug, kan ingen privat Mand betale; man kan kun betale den, naar man faar Statens store Laan til en billig Rente til at købe Jord for. Derfor maa al Tale forstumme, der gaar ud paa, at Statens Anvendelse af Millioner efter den gamle Husmandslov ikke har nogen Betydning for Jordprisen. Det er ganske hen i Vejret. Det er mærkbart og synligt for enhver, der vil og kan se, at hele Udstykningen kun kan foregaa ved Hjælp af og grundet paa, at Staten ofrer disse 12 Millioner til dette Formaalets Fremme.

Derfor tror jeg, at vi ud fra Realitets-hensyn maa tage disse Forhold med i Betragtning og gaa ud fra, at den Jordværdiansættelse, som Over-Skyldraadets Virksomhed med Støtte af Vurderingsmændene er